

ODD FELLOW ORDENEN I.O.O.F.
1898 – 26. april – 1998

100 år i Stavanger

Forord

100 år med Odd Fellow Ordenen LO.O.F. i Stavanger, er ved overleveringen av denne beretning blitt historie. Beretningen er basert på hva våre Ordensenheter har innsendt av tidligere beretninger og annen informasjon, Storlogens arkiv og samarbeid med loge nr. 1 Norvegia ved Eks. Stor Arkivar Arne Heidel og annet kildemateriell.

Det er mulig at noe kunne ha vært utelatt og andre ting tatt med. Etter en saklig vurdering presenteres disse sider som Odd Fellow Ordenen LO.O.F i Stavangers 100 års beretning.

Det er et håp at våre Ordenssøstre og brødre, og andre lesere vil ha utbytte av disse sider - og at den vil bli mottatt med velvilje.

Det er et ønske om at den vil bidra til å styrke samholdet innen vårt eget distrikt og innen vår Orden.

Det som ble ugjort i går, bør være glemt i dag - la oss håpe og tro på fremtiden.

Redaksjonskomiteen takker for oppdraget og sender alle Ordenssøsken de beste søsterlige og broderlige hilsener

VENNSKAP, KJÆRLIGHET og SANNHET

Rigmor Thu
Reb. 0 nr. 3 Vaar

Jan Reidar Andersen
o nr. 134 Godthaab
Komiteenes leder

Jørgen Jørgensen
o nr. 5 Vesterlen

I takknemlighet og ærbødighet tilegnes denne 100 års Jubileumsberetning for innføringen av Odd Fellow Ordenen I.O.O.F i Stavanger minnet om

Gustav Olaus Abrahamsen

hvis framsynthet har gitt så mange Ordenssøsken glede og tro på det gode.

og minnet om

Ingvald Haaland

hvis klarhet og energi, igjen åpnet for vår Ordens ekspansjon i Rogaland.

og minnet om

Elisa Andersen

på hvis initiativ Rebeccakainstitusjonen ble rotfast i Rogaland. Måtte vi alltid løfte vår fane like høyt som dem, og måtte den ild som flammet i deres hjerter for Odd Fellows sak, brenne med samme styrke også i våre hjerter, så lenge vår Orden består.

Historien.

Det som gjør historien interessant er ikke i første rekke de ytre begivenheter og ikke alltid resultatene.

Det er alle de små detaljene - de i øyeblikket tilsynelatende små begivenheter som likevel samlet gir et levende bilde og som ofte får en betydning ut over øyeblikket som man ikke da forstår.

Men her møter vi vanskeligheter. Det er detaljene som først viskes ut av vår erindring, og bare de nøkterne, ofte tørre resultater blir stående.

Derfor burde historien skrives hver dag. Men ikke alt det som skjer i dag kan offentliggjøres. Hensynet til levende personer og hensynet til de døde ennå levende minne, tilsier at det ties med ting som kunne gi den riktige forståelse av mange foreteelser.

Mange spørsmål dukker opp og få kan en finne svar på.

Ingen har oss bekjent, tatt vare på historien. Ingen har mens det var mulig gjort nedtegnelser og fått dokumentert hendelser og biografier om våre «Ordensforfedre» i Stavanger.

Derfor er det i dag, 100 år etter at begivenhetene skjedde, uhyre vanskelig å frembringe den dokumentasjon som er nødvendig for å gi en fullverdig oversikt om innføringen av vår Orden i Stavanger og i Norge.

Dog har det ved granskning av arkivene i loge nr. 1 Norvegia og beretningene fra den danske Storloge, kommet fram opplysninger som tidligere var ukjent. Forhåpentlig vil dette også være til glede for alle historisk interesserte Ordensmedlemmer i vårt distrikt.

Det er et ønske om å kunne få en kopi av den totale dokumentasjon fra forberedelsene og starten av den første norske Odd Fellow loge som nå er tilgjengelig, slik at fremtidige Ordensmedlemmer skal kunne få klarhet i våre «røtter».

Hilsen fra SS

Kjære Søstre og Brødre!

Hver gang jeg hører eller ser datoen 26. april 1898, så tenker jeg på Stavanger.

Det var der og da grunnlaget ble lagt for Odd Fellow Ordenens eksistens i Norge. Det er derfor rart å tenke på, at til tross for at Gustav O. Abrahamsen og hans samarbeidsbrødre måtte gi opp loge Noreg etter noen år, sa har det i høyeste grad vist seg å være skikkelig grobunn for Odd Fellow virksomhet i Stavangerområdet.

Det startet opp igjen med loge nr. 5 Vesterlen, og allerede i 1921 med Rebekkaloge nr. 3 Vaar. Etter det kan vi slå fast at søstre og brødre i Stavanger har ført arven videre på en glimrende måte.

Odd Fellow og Rebekkalogene i Stavanger her en ekstra grunn til å markere Ordenens 100 års jubileum, og Den Uavhengige Norske Storloge ønsker varmt og hjertelig hver enkelt søster og bror lykke til med jubileumsfeiringen.

Med broderlig hilsen i V.K og S

Oddvar Granlund

Stor Sire

Hilsen fra RP

Kjære Ordensmedlemmer, kjære brødre og søstre.

Den 26. april 1898 ble et Odd Fellow-tre plantet i Stavanger idet loge «Noreg» ble instituert med bror Gustav O. Abrahamsen som OM. Logen fikk ikke så god vekst og fremgang som embedsmennene hadde håpet på, men Odd Fellow Ordenen hadde likevel fått fotfeste i Norge, til glede for fremtidige brødre og søstre i vårt langstrakte land.

Etter en stunds dvale ble «Noreg», til alt hell, overført til Kristiania Broderforening 3. januar 1908 - og navnet endret til «Norvegia». Denne loge dannet grunnlaget for dagens 134 Odd Fellow loger, for Rebekkainstitusjonens stiftelse 23. april 1933 - og for 106 Rebekkaloger.

Vi i Det Norske Rebekkaråd gratulerer Stavanger med 100 årsdagen for Ordenens tilblivelse og ønsker hell, vekst og fremgang for de 5 Odd Fellow loger og de 5 Rebekkaloger som i dag - i Stavanger og Sandnes, arbeider i det godes tjeneste.

Med søsterlig hilsen i V. K. og S.

Lillemor Johnsen

Rådspresident.

Hilsen fra DDSS

Når nå vår Orden fyller 100 år her i Norge må vi se tilbake med ærbødighet og takknemlighet på de brødre her fra Stavanger som den gang førte vår Orden inn i landet.

Mon de selv ante muligheten av hva dette ville utarte seg til, og den utbredelsen Ordenen har fått.

Selv er jeg fylt av takknemlighet over hva jeg selv har fått oppleve. Fra jeg kom inn i vår Orden, for 45 år siden, har Ordenen blitt en livsstil for meg. Jeg har fått oppleve en ekspansjon som jeg selv ikke trodde var mulig.

Siden den tid er det på landsbasis instituert 94 nye Odd Fellow loger, og stadig nye Broderforeninger blir stiftet. I vårt eget distrikt er det i de siste 10 år blitt instituert 2 nye loger, og jeg selv har vært så heldig å få deltatt aktivt i dette arbeidet. Jeg vil takke brødrene i vårt distrikt for det gode vennskap og velvillighet alle viser meg, og for den gode ånd som hersker i logene.

Jeg har gjennom Ordenen fått gode venner over hele landet, fra Halden til Kirkenes, og dette styrker meg i troen på at vi engang skal klare å nå Ordenens mål:

«At en gang skal alle verdens folk møtes som søsken i Vennskap, Kjærlighet og Sannhet».

Gratulerer med jubileet, mine brødre.

Ernst Ruud

DDSS

Hilsen fra DDRP

Det er en stor glede for meg å kunne gratulere Odd Fellow Ordenen med 100 års jubileet i Norge.

Men jubileet har og perspektiver i seg selv utover selve jubileet. Det gir oss blant annet mulighet i våre tanker å takke de generasjoner som har gått foran og banet den vei som vi i dag fort setter sammen mot de høye mål var Ordens lære har gitt oss.

Selv vil jeg takke for hva Ordenen har gitt meg. Det har blitt en livsstil som jeg ikke ville vært foruten.

Gjennom våre vakre ritualer finner jeg styrke og kraft i min hverdag.

Vårt arbeide, fra Ordenens opprinnelse, har vært preget av en dyp respekt for menneskeverdet, og hvor rettferdighet, omsorg og respekt har vært vårt viktigste bidrag til å leve opp til Ordenens idealer.

Nå ser Rebekkasøstrene frem til å kunne realisere vår lokale gave ved 100 års jubileet til Kreftavdelingen ved Sentralsjukehuset. Det er nå vi behøver hver bror og søster når hverdagen begynner. Glem aldri at «Alt hva du vil at andre skal gjøre mot deg og dine, det gjør du og mot dem»

Rebekkasøstrene i Distrikt 2, Sør-Rogaland, har i alle år gitt betydelige beløp til sosiale formål.

I 1996 ga vi kr. 50.000,- til Sentralsjukehuset. Dette skulle brukes til trykksårnadrasser som det var et stort behov for.

Distrikt nr. 2, med Rebekkaløper og Rebekkaløper gratulerer, og ønsker fremgangsrike år for Ordenen.

Med søsterlig hilsen

i Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Arnfrid Ruud

DDRP

Grosserer Gustav Olaus Abrahamsen

født 17/11-1859 død 27/09-1931

Innviet i Ordenen 21/01-1898

Når og hvor br. Gustav Abrahamsen kom i kontakt med Odd Fellow Ordenen er ukjent. I flere beretninger antydes det at kontakten må ha skjedd på hans reiser og sannsynligvis i England. Abrahamsen drev agenturforretning i skinn og «Stavanger Skofabrikk», og i forbindelse med sin forretning må han ha hatt en utstrakt reisevirksomhet.

Et lite påaktet moment er at Abrahamsen også var Frimurer og det er vel en stor mulighet at informasjon om Odd Fellow Ordenen kan ha kommet derfra. Da var Orden ble gjeninnført i Kristiania i 1908, var det også en Frimurer som var en av initiativtakerne, og han hadde også kjennskap til vår Orden.

At to frimurere på hver sin kant av landet, og med 10 års mellomrom, tilfeldig skulle ha hørt om Odd Fellow Ordenen, virker lite trolig. I den danske Storloge, som hadde hele Skandinavia som arbeidsfelt, var en opptatt av å bringe vår Orden til alle nordiske land. I Sverige var loger startet, men til tross for anstrengelsene lå Norge som en hvit flekk på Odd Fellow kartet.

I denne «frustrerende» periode kom det brev fra Abrahamsen, hvor han viste sin interesse. Kontakten ble knyttet, Abrahamsen reiste til København og 21/01-1898 ble han innviet i Ordenen.

Den 26/4-1898 ble han installert som OM i loge Nr.1 «Noreg» i Stavanger.

Abrahamsen deltok aktivt i overflyttingen av logen til Kristiania, og da loge Nr.1 «Norvegia» ble instituert 18/02-1908, ble han overført dit.

I 1913 kom han opp i en klagesak på grunn av sine uttalelser om Ordenen og brev som han hadde skrevet direkte til Stor Sire, uten å gå via logen. Ankenævnden behandlet også denne sak og avgjørelsen var at Abrahamsen ble "dømt" til utelukkelse for brudd på Ordenens lover. I medlemsprotokollen står han oppført som «passiv» fra 1. april 1915.

Denne tragiske avslutning må i ettertid ikke overskygge den verdifulle innsats Abrahamsen har gjort for vår Orden.

Vi vet fra det første OM-skifte i loge «Noreg» at Abrahamsen hadde en sterk vilje og ønsket innflytelse. Han var vel heller ikke så meget «diplomatsk» og han ble vel betraktet som en mann som sto for sine meninger og tok konsekvensen av dette.

Det er nærliggende å tro at hans avgang fra Ordenen må settes i forbindelse med utnevnelsen av br. Sam. Johnson til DDSS for Norge. Abrahamsen var den eldste Eks OM i Norge, og kanskje følte han seg forbigått.

En kan også registrere at da br. Ingvald Haaland i 1918 satte i gang arbeidet med å «gjeninnføre» Ordenen i Stavanger ble ikke Abrahamsens navn nevnt, og det er hevet over tvil at han må ha hatt kjennskap til ham. Loge «Noreg's» første Sekretærer, Olof G. Jensen, som hadde opprettholdt sitt medlemskap i Ordenen, tok overgang til loge «Vesterlen» da denne ble startet, nevner heller ikke Abrahamsen i denne forbindelsen. Abrahamsen avsluttet sin agenturforretning og i de siste 12 yrkesaktive årene av sitt liv var han kommunerevisor i Stavanger Kommune.

Han døde 28/09-1931, og ble bisatt på Lagard Kirkegard i Stavanger. Hans gravsted er kjent, men hans navn finnes ikke på noe gravmonument.

Dødsfall

Fhv. kommerevisor Gustav A. Abrahamsen

er avgått ved døden igår efter flere års sykelighet. Den avdøde, som var en bror av avdøde buntmaker Johan S. Abrahamsen, drev tidligere i mange år grossererforretning i skin. Han blev derefter ansatt som kommunerevisor og stod i denne stilling i 12 - 14 år til han for henved 3 års tid siden blev syk og tok avskjed. Siden har han hatt sitt hjem på Alders Hvile. Abrahamsen var en meget interessert og høit aktet frimurer. Han var visstnok byens eldste frimurer.

For tre år siden hadde Abrahamsen den sorg a miste sin hustru, Olena, født Jenssen. Han efterlater sig en Sønn, Brynjulv Abrahamsen, som er kjemiker og bosatt i Lysaker. Tirsdag eftermiddag vii den avdøde bli ført fra Stokkaveiens sykehus til kaien for å bli ført til Oslo, hvor kremasjon foregår.

Nekrologen over Gustav O. Abrahamsen inneholder feil av initialiet i mellomnavnet.

Beskrivelsen om hans relasjon til Frimurerordenen er korrekt. Han ble opptatt i denne Orden 28/01-1884. I Stavanger frimurerforening, som ble stiftet 15/10 -1881, var han i 1888 og 1892 medlem av en komite for å undersøke mulighetene å opprette en Frimurerloge i Stavanger. 9/9-1893 ble Stavanger filialforening av Bergenslogen «Oscar til de Syv Bjerge» stiftet, og embedet som Innførende Broder: Gustav Olaus Abrahamsen. Johannesloge St.Svithun ble innviet 9/9-1895 i Stavanger med daværende Politimester Fredrik Salicath som Ordførende mester.

Dette navn er blitt et levende uttrykk i vår dialekt, som brukes selv i dag. I tiden Gustav O. Abrahamsen var aktiv i vår Orden hadde han ikke så meget med Frimurerordenen å gjøre, men fra 1919 tok han opp igjen dette arbeidet, mottok ytterligere grader og hadde embeder som Taler 1921-23, og som Bibliotekar fra 1922-1929.

Grosserer Ingvald Haaland

født 13/08-1867 død 31/10-1957

Innviet i Ordenen 15/10-1915

I vår by har det alltid vært interesse for religiøse, humanitære og moralske tanker, og tidsrommet etter første verdenskrig ga rik grobunn for de samme livsverdier som vår Orden bærer.

Ordenen hadde fått et solid fotfeste i Oslo, og en ønsket der at Stavanger igjen skulle komme på Odd Fellow kartet.

OM i loge Norvegia, br. Carl Sjøstedt, henvendte seg til br. Olof G. Jensen, den første Sekr. i loge Noreg, og medlem av loge Norvegia, med forespørsel om gjenopprettelse av en loge i Stavanger.

Olof Jensen mente at Grosserer Ingvald Haaland var en mann for denne oppgaven, da han var kjent for å være sterkt interessert i hemmelige ordener, og ellers av solid karakter.

Sammen med br. Sjøstedt besøkte de Ingvald Haaland, og til all lykke besluttet han å søke om opptagelse i Ordenen.

I Ingvald Haaland fikk Ordenen en drivende kraft. Han var arbeidsvillig og kunnskapsrik og hadde gjennom sitt yrke gode kontakter.

Han var det naturlige midtpunkt og selvfulgjelige lederen av Odd Fellowforeningen og ble den første OM i loge nr. 5 Vesterlen.

Hans erfaring bragte han også inn i Storlogen, og han innehadde embedet som Dep. SS fra 1928 til 1949, og Fung. SS fra 1949 til 1950. Han er gravlagt i familiegravstedet på Lagård Kirkegard

Vår Orden minnes han med takknemlighet.

Odd Fellow Ordenen I.O.O.F.

Opprinnelsen til de nåværende lukkede Ordener er hyllet i dunkelhet, men en mener at de er utviklet fra middelalderens Gilder, betegnelsen for de foreninger av medlemmer som sluttet seg sammen til fremme av felles interesser, både åndelige og materielle. En teori går ut på at de er utviklet fra de gamle murer- og byggelaug, som i middelalderen var knyttet til datidens store kirkebygg. Allerede i disse laug var det en taushetsplikt, idet mestrene hadde forbeholdt seg retten til å konstruere, for eks. de store kirkevelv. Et skritt innen laugene dannet seg avdelinger med formål gjensidig hjelp og humanitære interesse, og disse fortsatte å bruke de gamle murenes laugsformer som en symbolsk ramme.

Den eldste Odd Fellow sammenslutning som en kjenner til er fra London i 1745, hvor medlemmene vesentlig besto av håndverkere, hvis formål var å gi hverandre gjensidig hjelp.

Under et møte i Manchester i 1813 dannet en del loger en organisasjon «Independent Order of Odd Fellows», som senere har beholdt initialene LO.O.F. Denne organisasjon ble kalt «Manchester Unity» og er moderorganisasjon for Odd Fellow Ordenen i Amerika.

Grovsmeden Thomas Wildey, født 15/01-1782 - død 19/10-1861, stifteren av den gren av Ordenen vi tilhører, ble innviet i en loge i London i 1802. Bare tre år senere stiftet han en ny loge i nærheten av sitt hjemsted, hvor han var medlem i 10 år og dens OM i 3 perioder. I 1817 forlot han England og utvandret til Boston, USA. Her søkte han etter andre Odd Fellows og averterte i avisene etter brødre med henblikk på å danne en loge. Dette resulterte i at han sammen med John Welch, John Duncan, John Cheetham og Richard Rushworth stiftet Washington Lodge no.1, den 26. april 1819, som vår gren av Ordenen regner som sin stiftelsesdag. Ordenen hadde den lykke at en rekke dyktige brødre sluttet seg til den i den aller første tiden. Mange navn kunne nevnes, men vi innskrenker oss til å nevne John Pawson Entwisle. Av alle vår Ordens stiftere var han den med den høyeste intelligens og det var han som førte i pennen alt hva Thomas Wildey – den drivende kraft og John Welch hjertevarmen frambrakte.

I løpet av de første 10 år ble det grunnlagt mange nye loger over hele USA og i alle stater.

Det varte ikke lenge før Ordenen i USA og England gikk hver sin veg, og i 1842 kom det til brudd i samarbeidet. Den engelske Orden la hovedvekten på å trygge sine egne medlemmer, til og med i en slik grad at den fikk karakter av et forsikringsselskap - mens Ordenen i USA gikk inn for barmhjertighetsarbeid og som også fikk uttrykk i den befaling som står i Storlogens segl:

«Vi befaler eder å besøke de syke, hjelpe de trengende, begrave de døde og oppdra de foreldreløse».

Fra USA ble Ordenen spredd ut over verden. Den ble overført til Tyskland i 1870, til Sveits i 1871, til Holland i 1877, til Danmark i 1878, derfra til Sverige i 1884, videre til Island i 1897, til Norge i 1898 og til Finland i 1925. I Polen, tidligere Tsjekkoslovakia og Østerrike ble Ordenen utslettet under siste verdenskrig, men krefter er igang for å gjenopprette Ordenen der.

I de Baltiske stater er det nylig instituert loger via den Finske Jurisdiksjon.

Foruten de nevnte land finnes det loger i Latin Amerika og Canada, og Australia og New Zealand.

Odd Fellows, som har gyldig reisekort, har anledning til å besøke Odd Fellow loger i alle land som tilhører den amerikanske gren.

En viss form for samarbeid er gjenopptatt med Manchester Unity og besøk i disse loger er nå igjen mulig.

Hvor navnet Odd Fellow kommer fra, og en entydig forklaring på dette finnes ikke.

Det viktigste for dagens Odd Fellows er hvordan vi er, og hva utenforstående forbinder med ordet og de mennesker som i dag betegner seg Odd Fellows.

Odd Fellow er ingen hemmelig Orden, men en lukket Orden. Vi forteller åpent om hvem som er medlemmer og hvor vi holder til.

Men våre interne forhold, ritualer og møteformer bekjentgjøres ikke for andre enn logemedlemmene.

Odd Fellow er en sammenslutning av mennesker som har forpliktet seg til å følge visse regler og forordninger i sitt medlemskap. Ordenen er basert på fellesmenneskelige verdier og dens virksomhet har et etisk mål, som i handling kommer til uttrykk både i holdninger og medmenneskelig utadvendt arbeid, tilsynliggjort i Ordenens formålsparagraf:

«Å utbre Vennskapets, Kjærlighetens og Sannhetens grunnprinsipper blant menneskene, og undervise dem i kjærlighet til Gud og deres neste, og lære dem at ord ikke er nok, men at disse lærdommer må omsettes i handling for at hver enkelt etter evne kan bidra til menneskets forbedring og fullkommengjørelse»

Ordenens motto er: «Vennskap, Kjærlighet og Sannhet» som tilsynliggjøres i Ordenens offisielle emblem: «De Tre Kjedeledd».

Ordenens høye mål krever at medlemmene stadig arbeider på seg selv og å leve opp mot dette. Ordenens påbud er til støtte for dette arbeide, gjennom påvirkning på logemøtene og medlemmene imellom.

En god Odd Fellow skal kjennes på sine holdninger i dagliglivet og vise at etikk er mer enn teori.

Det gis derfor god anledning til å arbeide i det godes tjeneste, det vil si: omsette Ordenens lære i praksis.

Forberedelsene til stiftelsen av loge nr. 1 Noreg.

På det danske Storlogemøtet i 1896 meddelte Petrus Beyer at to nordmenn, Ole Guldaker fra Trondheim og stasjonsmester Brandt ved Tolgen stasjon, i august 1894 hadde rettet forespørsel om en mulig innføring av Ordenen. Et lite Ordenskrift og logenes grunnlov var straks blitt sendt dem, men det kom intet svar og ny henvendelse til dem førte ikke fram.

SS Petrus Beyer redegjorde også fra sin «mislykkede» reise til Norge, som hadde til formål å innføre Ordenen her. Han avsluttet med følgende ord; « Vi kommer igjen og heiser Ordenens banner på de norske fjell»

I slutten av 1890 årene utvandret mange nordmenn til USA, og vi vet med sikkerhet at mange av dem hørte om Ordenen og mange ble også medlem. Flere som kom tilbake fra Statene ønsket å fortsette sitt logeliv i hjemlandet. Disse menn er idag stort sett ukjente, men i dansk og norsk Ordenshistorie finner vi navn på brødre som fikk være med å utvikle Odd Fellow Ordenen også i sitt hjemland.

I slutten av 1897 kom det et brev til loge nr. 1 «Danmark» ved OM Th. Knudsen fra Grosserer Gustav O. Abrahamsen. I brevet uttrykker han sin interesse for Ordenen. Kontakten ble knyttet.

I brev datert 5/1-1898 bekrefter Abrahamsen at han har sikret 6 medlemmer og håper på ytterligere 4 før stiftelse av loge. Han opplyser også om sin forestående reise til København.

Den 12. januar 1898 ble han innviet i loge nr. 1 Danmark, og dagen etter fikk han de tre logegradene i loge nr. 28 Hafnia.

Deretter skjedde alt i en forrykende fart.

Det forteller brevene som ble sendt til Storlogen i tidsrommet 29. januar til 12. april 1898.

Avstanden den gang mellom Stavanger og København må en ha i tankene når vi idag ser tilbake på disse hektiske månedene. Den entusiasme og iver, som disse uerfarne, ja heller si uvitende, stiftere viste er bemerkelsesverdig.

Når vi betrakter mennesket Gustav Abrahamsen er det tydelig at det var en myndig herre, som var vant med at ting skjedde i en viss fart rundt seg, og som ventet å bli hørt.

Brevet fra Abrahamsen til Storlogen i Danmark om reise i forbindelse med innvielse.

Gustav O. Abrahamsen

Bare 14 dager etter sin innvielse, skriver han til Stor Sire at han er i full gang med å anskaffe de nødvendige rekvisita til en loge. Alter, tepper og andre ting vil være klart til 10. februar, og inntrykket er at han ønsker institusjonering på denne dato.

Da Stor Sire meddelte at besøket i Stavanger kunne vare i to dager, la Abrahamsen ned et stort arbeid for å finne den mest hensiktsmessige reisemåten for Stor Sire, og han utarbeidet et fullt ferdig forslag for første dags innvielse av logelokalet, opptak av brødre, gradspasseringer og påfølgende festligheter.

Etter planen skulle neste dag avsettes til instruksjon av logens brødre, og deretter skulle Stor Sire holde foredrag om Ordenen for interesserte utenforstående, før tilbakereisen til København startet.

Brevet er fylt av hjertelighet og glede, og viser en entusiasme med å komme igang.

Nå gikk det ikke så fort som våre stiftere håpet. Hva som endret planene er uvisst, og i brev datert 8. februar, som svar på Stor Sire's brev av 29. og 31. januar, nærmest pålegger Abrahamsen Stor Sire om å ta seg av anskaffelsen av en rekke rekvisita og få sendt disse omgående.

I sitt neste brev gir Abrahamsen uttrykk for at en venter Stor Sire i slutten av februar, og gir instruksjoner om at reiseruten må legges om på grunn av uvær.

Også denne gang kom det noe i veien for SS, som i telegram sier: «Avreisen utsatt. Brev følger»

Skuffelsen var stor, og spesielt hadde en problemer med lokalet som var leiet for anledningen.

Også i neste brev gjøres Stor Sire i detalj oppmerksom på det manglende rekvisita som måtte sendes til Stavanger. Abrahamsen sier videre: «Under Deres nærvær her, som vi forhåpentlig ikke må vente lenge på, vil det bli arrangert et festmåltid, hvor vi har tenkt å invitere den danske konsul og logens antagne lege, såsant De ikke har noe i mot det»

Det følger flere brev til Stor Sire med beklagelser over de stadige utsettelsene, samt påminnelse om at det fortsatt er utstyr som må skaffes fra Danmark. Den danske Stor Sekr. skriver 4. april at utstyret ikke kan påregnes ferdig før i midten av april, og da er det tydelig at stifterne er i ferd med å miste tålmodigheten, for i følgende brev er Abrahamsen, rent ut sagt, på krigsstien:

«Etter denne meddelelse må jeg anse det som avgjort, at innvielse av «Noreg» i intet tilfelle kan påregnes å finne sted i siste halvdel av inneværende måned. Under disse omstendigheter er det jeg, såvel på mine kammeraters vegne, uttaler ønsket om at innvielsen må finne sted 26. april på 79-årsdagen for Ordenens stiftelse.

Utsettelse ut over denne dag vil jeg likefremt anse som skjebnesvanger for «Noreg». Hadde alle stifterne vært brødre, var det ingen fare. Nå står jeg alene for å holde dem sammen. Et par vordende brødre har bragt ganske betydelige ofre i form av utsettelse av forretningsreiser. Dette ble gjort i håp om at innvielse i henhold til hva jeg hadde stillet dem i utsikt, basert på Deres tidligere meddelelser, skulle finne sted oppunder påske. Utsettelsen ble jo ytterligere forlenget og da jeg savner nærmere meddelelse fra Dem står vi like uvisse.

Av danske aviser har jeg bemerket mig at valgene finner sted i morgen, og jeg håper derfor at De, når disse er over, vil være beredt til å innvie vår loge.

Når tiden først er trukket så langt ut, og vi ikke kan regne med innvielse før i siste halvdel av april, tror jeg det vil være av betydning at den finner sted 26 april, men det må absolutt ikke bli tale om ytterligere utsettelse.

Til tross for festlighetene for Ordenens 79-års dag er lagt til 30 juni, er det jo muligheter for at det finner sted mindre festligheter på selve dagen innen broderkretsen i København.

Men selv om dette skjer, håper jeg at De vil finne anledning til å rive Dem løs for å plante Ordenens fane i et for Ordenen fra før fremmed land.

Vi venter Dem altså sikkert da, og la meg få uttale at jeg håper for Ordenens, den vordende loges og for de vordende brødres skyld, at der ikke beredes oss ytterligere skuffelser»

Den myndige nybrottsmann for Ordenen i Norge, kunne en uke senere bekrefte mottagelsen av Stor Sire's forsikring om at «Noreg» skulle innvies 26 april.

Han sier i svaret: *«La det altså bli en avtale! De nødvendige skritt tas fra vår side i henhold til dette.»*

Typisk nok måtte den kommende OM også i dette brev minne om saker som ennå ikke var ankommet.

Selv om vi savner Stor Sire's direkte svar og de forklaringer han fremførte overfor de ivrige stifterne, så forteller de snart 100-årige brev at den første loge i Norge hadde visse fødselsvansker, som heldigvis ganske raskt ble glemte.

Odd Fellow Ordenen i Stavanger

Loge nr. 1 Noreg

Stiftet 26/04-1898

På dagen, 79 år etter at Thomas Wildey stiftet den første Odd Fellow loge i USA, fikk var Orden rotfeste i Norges jord, i Goodtemplarlokalet i Brødregaten 20, Stavanger, da loge nr. 1 Noreg ble stiftet.

Referatet fra dette historiske møtet sier:

«Aar et tusinde ottehundred otte og nitti - Ordenens niogsyttiende den fjerde maanedes sexogtyvende dag kl. 11. formiddag fremmødte i Brødregaten 20 i Stavanger for at indvie lokalet til Odd fellow Ordenens brug og indscætte den første norske loge af orden:

Gustav O. Abrahamsen

Olof G. Jensen

Carl Norland

Martin Søyland

Fridtjof Andersen

Andreas Olsen

August Julius Andreas Hjort-Lorentzen

Erik C. Racine

Reinhold Christiansen Mårtmann

Martin Svendsen

Andreas Kristian Larsen

Den høytidelige handling foretoges af Odd Fellow Ordenens Stor-Sire for Danmark, dr. Petrus Beyer r.a.D., assistert af br. Gustav O. Abrahamsen som Stor marchal og Stor kapelan»

De første embedsmenn var:

OM Gustav O. Abrahamsen
UM Carl Norland
Søkr. Olof G. Jensen
Kass. Fridtjof Andersen
Sk.M. Erik C. Racine

Den nye logen fikk navnet «NOREG»
I loge Noreg's segl ble Stavangers gamle byvåpen, Ekestubben, benyttet.

Det første brodermåltid

Etter logemøtet gikk brødrene samlet til Hotel Nordstjernen.
Den lange talerrekken ble åpnet av OM, som henvendt til Stor Sire Beyer sa, at brødrene beundret og takket han for det arbeid han hadde nedlagt for dem. Han fortsatte med:
«Hva Ordenen ved Dem har betrodd oss, vil vi etter evne søke å bevare og beskytte. med brennende interesse og med god vilje til å yte logen den arbeidskraft vi hver især, enkeltvis og samlet, råder over, går vi til vår ære- og ansvarsfulle gjerning i håp om at den høyeste Stormester vil legge sin velsignelse til. Således være det!»

OM overrakte Stor Sire Beyer Ordenes banner og sa til slutt: *« Mine brødre, i Vennskap, Kjærlighet og Sannhet tømmer vi til siste dråpe vårt beger til takk og ære for var høye bror, og ved ham var kjære Orden. Bror Stor Sire, doktor Petrus Beyer, han leve!»*
Et rungende 3 x 3 hurra fulgte.

Uten å gå i detalj med hva hver enkelt taler uttrykte, kan nok den oppløftede stemning som rådte, beskrives kort som følger:

Bror Hjort-Lorentzen talte for gjestene. Den danske konsul Hansen utbrakte skål for Danmark ledsaget av 3 x 3 hurra og sangen «Kong Christian stod ved højen Mast».

SS talte for Norge og loge Noreg, etterfulgt av hurraer og «Ja, vi elsker».

Doktor Nielsen, logens lege (det ble forlangt legeerklæring den gang) talte for den danske legestand. Igjen stor begeistring og hurra-rop. Også Abrahamsen ville tale for Danmark, ikke landet - men loge Danmark, hvor han ble innviet. Igjen hurrarop og det ble sunget noen sanger som var benyttet ved hans innvielse.

UM Norland talte for Abrahamsen, som hadde gått i spissen for stiftelsen av Noreg, mens Søkr. Jensen var overlatt å tale for kvinnen. Samtlige taler ble mottatt med begeistring.

Stemningen både ved bordet og senere var glad og livlig, og alle var enige om at loge Noreg's første festlige sammenkomst var særdeles vellykket.

Torsdag morgen, 28 april måtte Stor Sire Beyer forlate oss, skriver innsenderen i «Haand og Hjerte» Han beskriver brødrenes evige takknemlighet og slutter med: « etter en hjertelig avskjed dampet han pr jernbane til Egersund, for derfra å fortsette med dampskipet til Kristiansand og videre til Frederikshavn»
Etter institueringen sendte loge nr. 1 Noreg følgende takkebrev.

Hr. dr. Petrus Beyer R.a.D
Hauserplads 18
København K.

Stavanger den 5te maj 1898

Hv. br. Stor Sire!

I «Noregs» møde igaar - vort første møde efter logens indvielse - ble vi paalagt at bringe Dem, vor hv. broder, logens brøders dybfølte tak for Deres arbeide hos os og vort samvær med Dem i det heletaget.

Idet logen enstemmig slutter sig om den tak, dens OM saavel efter indvielsen sam under de senere festligheder fremkom til Dem, samles den i ønsket om, at det maa lykkes os i arbeidet paa vor egenforædling og til den lidende menneskeheds vel, at høste rige frugter til den Høiestes ære, Ordenens og Deres, vor høie broders tilfredshed. Gid «Noreg» maatte voxte sig sterk baade i medlemsantal og i indre samhold og blive midlet til at vorl kjære banner reises rundt om ogsaa i vort fedreland. Saaledes Være det vor hv. broder!

Deres besøg hos os har ildnet os alle, og De har med Deres broderlige og hjærtelige maade at møde deres nye brødre paa erobret os alle og efterladt Dem et minde, der aldri skal glemmes.

De gribende ord, der komfra Dem følte vi var fra hjertet, og at de ogsaa gik til hjertene tør vi freidig udtale.

*Maatte den Høieste give Dem og os kraft og styrke til fortsat arbeide for den nu store fælles sag og maatte som den beste tak, vi kan bringe Dem, blive det lille frøcorn, der nu med Dem vor kjære broder er plantet ogsaa i Norge, voxe i styrke som i skjøndhet og brede sig utover vort kjære fædreland.
La det saaledes Være vor hv. broder!
Med de hjærteligste hilsener fra os alle er vi paa «Noregs» vegne!
Deres broderlige forbundne*

Gustav O. Abrahamsen
OM
Olof G. Jensen
Sekr.

Begivenheten med instituering av loge Noreg fikk behørig oppmerksomhet i avisene. I Stavanger Avis for 28. april står det:

«Den første Odd Fellow loge i Norge ble innviet her i byen tirsdag på Ordenes 79-års dag. Festlighetene varte fra kl. 11 om formiddagen til kl. 8 aften, og da var alle Ordenens embedsmenn installert. Deretter holdtes en belivet seksa i Hotel Nordstjernen»

Ordet «sekxa» er i fremmedordboken definert som; et måltid etter kl 6, selskaperlig samvær ved et enkelt måltid, festlig aftensmåltid.

Med andre ord - det vi i var Orden idag betegner som et brodermåltid. Avisene «Stavangeren» og «Stavanger Amtstidene og Adresseavis» omtalte også begivenheten og utdrag av Stor Sire Beyers foredrag om Ordenen. Det danske Odd Fellow blad, «Haand og Hjerte» hadde i mai 1898 to artikler om de begivenheter som hadde funnet sted i Stavanger og festreferatet var skrevet av Gustav Abrahamsen.

Utdrag:

Den 26 april, Ordenens og nå også for «Noregs» store høytidsdag opprandt lys og strålende. Vår bror Stor Sire strålte ikke mindre da han fra kommandobroen hilste de fremmøtte venner idet dampskipet sakte gled inn til bryggen.

Bror Stor Sire ankom omkring kl. 10 formiddag og tok inn på bror Hjort Lorentzens hotell «Nordstjernen» hvor det danske flagget «Danebrog», lyst og smilende bragte ham sin hyldningshilsen. Kl. 11 fulgte man bror Stor Sire til Godtemplarnes lokale som «Noreg» hadde leiet for anledningen. Lokalet i Brødregaten var vakkert pyntet og Dannebrog, Ordensbanneret, De forente Staters og Norges flagg var plassert ved Overstolen. De fleste av Ordenens symboler Lyste i transparent i lokalet som var blendet for dagslys og opplyst med gass.

Etter den høytidelige innvielsen av lokalet til bruk for Odd Fellow Ordenens formål ble det foretatt innvielser. Embedsmennene ble høytidelig installert og loge nr. 1 «Noreg» av kongeriket Norge I.O.O.F. mottok deretter ved sin OM det av den Høyverdige Storloge for kongeriket Danmark utstedte fribrev.

Logen var nå innlemmet i det store forbund, og den var i likhet med alle broder- og søsterloger verden over, berettiget til å utøve Odd Fellow Ordenens store og betydningsfulle arbeide.

Etter installasjonen holdt Stor Sire en gripende og hjertevarm tale til logens brødre og ønsket dem på jurisdiksjonens og egne vegne den Høyestes velsignelse til arbeidet. Hans gode og inderlige ord, som kom fra og gikk til hjertet, erobret brødrene fullstendig. Stor Sire overrakte også en adresse fra Loge nr. 1 Danmark som et uttrykk for denne loges kjærlighet til sitt yngste barn.

OM Abrahamsen takket Stor Sire for hans gode ord og for den store deltagelsen som var vist logen. Tillogens brødre overleverte han et bilde mottatt fra Eks. OM Knudsen i moderlogen «Danmark». OM fikk også Stor Sires løfte på at logen skulle få et bilde av ham til sitt logelokale.

Det vil føre for langt å gjengi hele redegjørelsen av Petrus Beyer, men noe tar vi med, som også idag kan stå som eksempel til ettertanke.

Han åpnet med å fortelle en legende fra oldtiden, fra beleiringen av Jerusalem. Samholdet mellom befalingsmenn var bygget på brorskapets prinsipper om felles ansvar og forpliktelser. Da en ung offiser, etter å ha reddet en mann fra røvere, ble dømt til døden for å ha kommet for sent tilbake til leiren, svarte hans kamerater at de ville ta straffen og gå i døden for sin venn.

Under middelalderen ble det dannet brorskap mellom forskjellige grupper av fagarbeidere, herfra kommer navnet Odd Fellow. Han sa at Odd Fellow brorskapet var et samfunn hvor fattige og rike samles med det mål å gjøre medlemmene og alle andre mennesker edlere og bedre. Hensikten og målet med alle seremonier, hvert symbol og hver håndbevegelse var å vekke en rekke idealer av høyere og edlere art hos brødrene.

Han fortalte videre om Ordenens befaling om å besøke de syke, støtte enker og oppdra foreldreløse. Dette er i og for seg fullverdige mål, men når brødrene pålegges nestekjærlighetens plikt, så er dette for å kunne bli et edlere og bedre menneske med Vennskap, Kjærlighet og Sannhet som det høye motto.

Petrus Beyer berettet også om Ordenens sosialpolitikk og avsluttet med å karakterisere brorskapets arbeid som en lysets kamp mot mørke.

Han oppfordret de av Stavangers borgere som ville delta i denne kamp på lysets side om å slutte seg til Odd Fellow Ordenen.

Hverdagen.

Det manglet ikke på oppgaver for den nye loge, men et problem som oppsto raskt, var at embedsmennene møtte for sent eller ble borte uten varsel. Det finnes ingen fremmøtere registrering og en kan gå ut fra at det ofte var ganske tynt besatt på benkene da det aktive medlemstall var omkring 20 brødre.

Var en eller flere embedsmenn borte oppsto del vansker. Det var ingen Eks embedsmenn om kunne overta, og en måtte ty til «dobbeltrøller» ved eksempelvis innvielser eller gradpasseringer.

Ved en innvielse i oktober 1899 ble logen først åpnet etter en times ventetid på grunn av fravær blant embedsmenn, og det utspant seg store diskusjoner omkring fraværproblemet.

En kan lett tenke seg at den ro og verdighet som skal prege en Odd Fellow loge lett ble borte.

OM Abrahamsen, antydninger om at han i private brev til Stor Sire ville meddele om dette forhold førte igjen til debatt i logen.

Det er tydelig at det var mange oppfatninger om hvordan en loge burde styres.

Situasjonen utviklet seg slik at OM Abrahamsen trakk seg fra sirt embede før utgangen av valgterminen og til ny OM ble Erik Racine valgt mens de øvrige embedsmenn fortsatte i sine embeder.

Stor Sire godkjente ordningen og ga OM Abraham en fullmakt til å installere sin etterfølger.

Assistert av OM i loge nr. 4 Progress fra København ble den nye OM innsatt 15/11-1899.

Abrahamsen inntok «Ex-Mester plassen»

Møtene fortsatte og en var hele tiden opptatt av byggeplaner og nye logelokaler.

Allerede før institueringen hadde en del av brødrene med Abrahamsen i spissen, besluttet å kjøpe en tomt for bygging av eget logehus. Logen fikk transportert kontrakten og Enkefondets penger skulle settes i tomten.

Det ble nedsatt en byggekomite som skulle ta seg av lokalleie og senere et byggeprosjekt på egen tomt.

Økonomien satte imidlertid en stopper for en snarlig gjennomføring av byggeplanene.

De tok med glede imot gjestende Ordensbrødre for å lære av dem. Ved århundreskiftet var kontingenten kr. 2,- pro måned, og det fremkommer i referatene at logen hadde en vanskelig økonomi.

Logen arbeidet i begynnelsen godt, og brødrene var flittige. I løpet av 1898 og 1899 ble totalt 13 nye medlemmer innviet og fikk etter hvert sine grader.

Senere gikk det tregere med tilgangen på medlemmer og 16/12-1902 ble medlem nr. 29, den siste innviet.

Datidens regel, at alle søkere skulle fremlegge legeattest ble strengt fulgt, og det finnes eksempel på at medlemskap ikke ble innrømmet.

37

Etter ordinær valgtermin ble nytt embedskollegium innsatt 18/04-1900.

OM Tjodolf Jespersen

UM Olof G. Jensen

Sekr. Sven Erga

Kass. Andreas Hamre

Sk.m. Martin Svensen

OM Tjodolf Jespersen

Logen fulgte videre nøye reglene om protokollføring, påtale og forklaring når en embedsmann ikke møtte til et logemøte.

Kontingentinngang og alle vedtak om utbetalinger ble registrert.

Det første som ble anskaffet var «Blekkhus og penn kr. 10,-» og logens segl, kr. 67,-.

På møtene ble det underholdt med reiseberetninger, diktlesning og musikk.

Logen arrangerte ofte festmøte med damer, men etter hvert ble damene holdt borte, mest sannsynlig på grunn av den vanskelige økonomiske situasjon som rådde.

Vår by var inne i en dyptliggende økonomisk krise. Næringsgrunnlaget for byen var sildefiske og skipsfart. I denne periode forsvant silden fra våre kyster, og i skipsfarten kom overgangen fra seil til damp.

Visse familier i byen hadde hånd om det meste av firmaer og rederier.

Disse hadde kausjonert for hverandre, og når et firma gikk over ende, ble dette en kjedereaksjon, med et lammende resultat for hele byen.

Da det ble færre medlemmer som skulle dele utgiftene, ble det kostbart for hver enkelt, og den situasjonen har nok vært en årsak til manges holdning om å bli passiv.

Når nå likevel 10 brødre fortsatt var medlem da det ble aktuelt å flytte logen til Kristiania i 1908, tyder dette på at mange ønsket å etterleve S. S Beyers ord: «*paa bedste Maade væрге om Ordenens Bestaaen i Norge og Deres Loges fornyede Opkomst ..*»

Når en søker etter forklaringen på at logelivet fikk en annen utvikling enn det en hadde ventet, så er det naturlig å se hva Stor Sire skriver i sin beretning til Storlogen for året 1900.

« Angaaende forholdene i Noreg-logen i Stavanger saa ser de ut til at være ganske indviklet. Vi savner i det heletaget ordentlige efterretninger om denne logen, og jeg tror absolutt at, hvis vi ikke skal risikere alvorlige forviklinger, sa blir det nødvendig for mig at reise deropp for at komme til bunds i forholdene og faa dem ordnet. Jeg tilstaar ærlig at det kommer meget ubeleilig for mig, men jeg tror jeg maa tilraa den høye Storloge at der gjøres et alvorlig forsøg paa at rede Traadene deroppe igen i Lave.»

SS kom igjen til Stavanger 7. september 1900. Logelokalet var pyntet med flagg, OM ønsket ham velkommen og logen hilste han med ærestegnet. Stor Sire holdt en kjærlig formanings- og fortrøstningstale som gjorde inntrykk på alle, og han instruerte logen i det hemmelige verk.

Hvorfor gikk det galt?

Det kan rettes mange tanker om hvorfor våre første ordensbrødre ikke klarte å opprettholde driften av logen og videreutvikle den.

Det var nok for mange hverdager, siden festdagene i april 1898, og det er hevet over tvil at logen i stor grad var overlatt til seg selv.

Selv da det nye logelokalet i Kongsgaten 30 skulle innvies, en normalt for Ordenen viktig begivenhet, ble ikke Storlogen i København representert, og derved var det ingen sentral embedsmann som kunne gi noen nye impulser.

Det ble Eks.OM Racine som fung. SS og Eks.OM Abrahamsen som fung. Stor Marsjall som 30112-1901 sto for innvielsen av lokalet til «*1. O. O.P's store formal*» som referatet sier.

Etter logemøtet kunne brødrene for første gang samles til smørbrød og underholdning i eget lokale.

Vi kjenner ikke til hvordan de nye lokalene påvirket logens drift eller brødrenes interesse i et eventuelt øket fremmøte.

Sannsynlig må man tro at lokalbyttet kom for sent, og at det på grunn av de økonomiske forhold ikke fikk den betydning som en hadde håpet på.

I dag er det utenkelig at en ville sette igang en loge, på et nytt sted, med bare 11 medlemmer, hvor bare en hadde en liten erfaring i ordensarbeid.

Det siste embedskollegium.

Valget av embedsmenn foregikk 17/03-1902

OM Erik Racine

UM Martin Svensen

Sekr. Chr. Andersen

Kass. Jacob Imsland

Sk.m. Olaf Herseth

Installasjon 5. mai ble ledet av Eks.OM Racine, «*som var givet Bemyndigelse dertil*»

Det virker idag noe merkelig at han måtte installere seg selv som OM.

Logemøtene fortsatte frem til 26/04-1903 og dette her skulle bli et vanskelig år for den nye logen og for Ordenens videre fremdrift i Norge.

Logemøtene ble stadig kortere, og en søkte hele tiden etter løsninger både på økonomien og det svake fremmøte. I oktober 1902 ble det vedtatt at Logens tomt skulle selges, og i møtet etter vedtok en at en skulle bare ha møter hver 14 dag.

SS Petrus Beyer svarte til dette:

«En saadan tillatelse kan kun gies i sommertiden, og hvor ellers omstendigheter taler derfor.

Innskrenkning av de regelmessige møter strider mot Ordenens praksis og prinsipp»

Møteprotokollen viser at det bare ble avholdt 6 møter med uregelmessige mellomrom.

På Logemøte 2. februar 1903 ble det kjent at det var kommet et skriftlig forslag om opphevelse av Logen, grunnet Logens dårlige økonomiske stilling.

Stavanger, den 30 september 1903

Høiverdige bror Stor-Sire!

Loge «Noreg»s stilling har, som De vil vide, allerede for Aar tizbage vteret mindre god, og som Forholdene hal' artet seg ogsaa i den senere Tid, er dens Affterer saa langt fra bleven bedre, at det tvertimod ikke har været Raad til at dekke de nødvendige udgifter til lokale og annet. Man har derfor set sig nødt at søge en Ordning.

Logen havde en bankgjeld paa tilsammen Kr. 1350. For at faa den ordnet solgte man den Tomt, som Logen ejede, og hvori Enkefondets Penge henstod, og har dekket Bankgjelden med det derved indkomne Beløb. Ligesaa har man set sig nødt til at opsi sit Lokale som skal fraflyttes i Slutningen af neste Maaned. Da ingen Tilvtekst kunne skaffes Logen, og stadig en og anden af de godstaaende Brødre gik over til passive Medlemmer, strakte Kontingenten ikke lenger til.

Hvordan Logens fremtidige Stilling skal blive afhenger af hvilken Adgang vi har til at ordne os. Kan vi f.eks. ordne oss saaledes, at vi til Lokale anvender et par Værelser, som vi lejer for de Aftener, vi har Møder, og kan vi holde Møde, naar det er noget for os at holde Møde om, uden at være bundne til en bestemt ugentlig Mødeaften ?

Vi vil gerne have besked om hvordan vi kan indrette os. Alle Logens Effekter vil indtil videre blive bragt til et privat Sted, gerne mit Pakhus om det tillades, indtil vi kan faa en Ordning.

Idet vi meget beklager, at Forholdene har nødt os til at tage dette Skridt, tør vi bede om Deres Meddelelser i Anledning Ovenstaaende.

Med Højaktelse i V.K.S

E. Racine

OM

C. Andersen

Sekr.

Ærede Br. Ex-Mester E. Racine

Over-Mester i d.v. Loge nr. 1 Noreg af Norge, Stavanger

Med beklagelse har jeg modtaget Deres sidste cerede Skrivelse angaaende Noreg Logens nuvcerende sørgelige Stilling, men naar den pekunicere og numeriske Forhold ere Saadanne, at den for Tiden ikke er i Stand til arbejde paa regelmessig Maade, skønner ej heller jeg, at det er annen Udvej, haabende paa dens fremtidige eventuelle Opblomstring, end at tiltrcede det af Dem stillede Forlag, saledes at de medlemmer, der have bevart Interessen, fremdeles komme sammen paa saadan Maade, som de lokale Forhold maatte tillade, og at nevnlige Logens Ritualer, Protokoller, Papirer og Inventarie opbevares med den største Hensynsfullhed og at jeg ved første givne Leilighed sceUes i Kundskap om, hvorledes Forholdene i Fremtiden udvikler sig.

Haabende at de og de tilbageblevne Medlemmer paa bedste Maade ville vcerge om Ordenens Bestaaen i Norge og Deres Logesfornyeede Opkomst, ønsker jegfor Noreg Logen og for dens Medlemmer, at det Aar vi nu gaar ind i, trods alt maa blive et Lykkens og Tilfredshetens Aar.

Med broderlig Hilsen i V.K.S

P. Beyer

Stor-Sire

V. Petersen

Stor –Sekretær

I sin tale til Storlogen uttaler Stor Sire om tilstanden i Norge, og at han har måtte gitt sitt samtykke til at Noreg-Logen foreløpig har innstillet sine møter. Det var umulig å få embedsmenn, arbeidet var hensunken og det var ingen tilgang. Motløsheten hadde grepet brødrene og det var intet annet å gjøre enn å opphøre virksomheten og håpe på bedre tider og arbeidsforhold, slik at logen igjen kunne begynne sin virksomhet under lykkeligere omstendigheter.

Siste protokollerte møte for loge nr. 1 Noreg ble holdt 26. april 1903.

Det korte referat lyder:

«Logen aabnedes i III grad kl. 7. Fraværende Embedsmænd var Brd.Skatm. og Kasserer.

Da der intet fandtes til behandling af ufuldendte Forretninger gik man over til aabning af festloge, som var meget stemningsfuld.

Etter festloge samledes Brødrene og indtok en let aften»

Buntmaker Olof Gunerius Jensen

født 13/08-1867 død 01/12-1952

Innviet i Ordenen 26/04-1898

Olof G. Jensen, var loge Noreg's første Sekr. og ble innen Ordenen til sin død. I 1908 ble han overført til loge nr. 1 Norvegia og i 1918 tilbake til hjembyen ved loge nr. 5 Vesterlens stiftelse. I 1920 ble han medlem av loge nr. 9 Ekestubben m.d.g.S. da denne ble instituert.

Han forteller om den første tiden i loge Noreg, i forbindelse med loge nr. 1 Norges 25 års jubileum i 1933.

Det er å bemerke at denne loge da regnet 18/02-1908 som sin stiftelsesdag, det er først i de senere at de har «annektert» 26/04-1898.

"Høsten 1897 kom Gustav Abrahamsen til meg og spurte om jeg ville være med å stifte en Odd Fellow loge. Jeg hadde aldri hørt noe om Ordenen og han fortalte meg da hva dette var, og han meddelte også noen andre han ville henvende seg til.

Jeg slo til, og sammen med Abrahamsen, Carl Fridtjof Andersen, Martin Søyland og Andreas Olsen innsendte andragende om å stifle en loge.

Økonomisk ble det et stort strev å få det til, men det gikk. Vi bestilte alle de ting og utstyr som skulle brukes i en loge, alt av prima sort. "

"Den 26. april 1898 ble lokalet innviet, deretter ble i første omgang opptatt de fem som sammen med Gustav Abrahamsen skulle undertegne Charterbrevet. I annen omgang ble Hjort Lorentzen, Erik Racine, R.Maartmann, Martin Svensen og Andreas Olsen innviet.

Det var et stort arbeide å meddele disse brødre alle grader på en dag. " Om aftenen hadde vi en strålende fest på Hjort-Lorentzens Hotell, «Hotell Nordstjernen» Den danske konsul og logens lege var innbudt. "

"Vi hadde pyntet bordet med småflagg fra alle de land hvori det var loger. En silkefane med logens navn etc. ble overbrakt br. Stor-Sire Beyer."

"Dagen efter foretok vi en utflykt til Ullandhaug i byens nærhet, hvor vi ute i den frie natur inntok lunch. En festlig tur i et herlig Vær: Den første opptagelsen i logen hadde vi den 3. august. da ble ingeniør I.K.Selmer opptatt, likeledes ble br. Jacob Imsland overført fra loge i Amerika.

Han ble ikke med fra begynnelsen. Overføringspapirene var ikke kommet. Medlemstallet ved årets utgang var 19 brødre."

"Bestemt når logen sluttet med sine møter kan jeg ikke huske. Det må ha vært i året 1903, da det finnes et avsluttet regnskap datert 23/04-1903 eller kanskje straks etter. "

"En av grunnene til at logen fikk så kort levetid var sannsynlig det uheldige at vi i Godtemplarlokalet ikke hadde noe festivitetslokale, hvorfor vi hadde vare eftermøter i Hotell Nordstjernen, hvor festlighetene ble overdrevne og kostbare. Dette satte logen i et uheldig lys utadtil. "

I en artikkel i bladet «Stavangeren» ble også logen betegnet som en «vinkelloge» av Frimurerier, og således av mindreverdig art.

(I protokollen for møte 12/10-1898 står det at OM Abrahamsen gjennom den herværende Frimurerloge var anmodet om å utlevere I.O.O.F.'s lover, da den Norske Frimurer Landsloge ønsket å få avgjort om det var noe **til** hinder for at Frimurere ble Odd Fellows. Det ble besluttet av logen å overlate Frimurerlogen et eksemplar av «Konstitusjon for Underordnede Loger og en for Storlogen»)

"For å bøte på forholdene besluttet en å leie et nytt lokale i Kongsgt. 30, og dette ble innviet 2/12-1901.

Dessverre var dette for sent.

Men til tross for enkelte brødres anstrengelser lyktes det ikke å skape noe nytt logeliv. Flere brødre trakk seg tilbake, så logen ble for liten til å bestå. Senere dannet noen av brødrene en forening, og vi hadde møter en gang iblant.

Så ble det tale om å stifte loge i Oslo. Br. Wolff som var opptatt i vår loge, arbeidet for dette, likeledes Carl Sjøstedt og Sam. Johnson. "

"I den tid underhandlet vi brødre i Stavanger med den i Oslo stiftede forening om å overdra var loges eiendeler til Oslo foreningen, eller rettere den vordende loge, mot at vi skulle være medlemmer av samme i fem år uten å betale kontingent. Dette ble antatt og logens eiendeler ble innsendt til Oslo. I alt ble 12 brødre overført til loge nr. 1 Norvegia i 1908.

Avstanden til Kristiania og besværighetene med den lange reisen, gjorde vel at besøkene i logen ble få, og etterhvert tok frafallet til."

Da loge Vesterlen ble stiftet i 1918, var det bare tre brødre tilbake, Jacob Imsland, Olof G. Jensen og Andreas Olsen.

Vår Orden i Stavanger minnes br. Olof G. Jensen med takknemlighet.

Petrus Beyer

Stor Sire for Danmark/Norge

Født 24/11-1849 – død 04/11-1924

Innviet i Ordenen 13. mars 1884

Historien om Odd Fellow Ordenen i Stavanger kan ikke skrives uten at Petrus Beyer nevnes.

Poul Herman Petrus Beyer utdannet seg til lege, og var ved siden av sin legegjerning også styremedlem i flere sosiale institusjoner. Han var en ildsjel for opprettelse av et sykehus for spedalske på Island.

Etter sin innvielse i Ordenen kom han raskt med i toppledelsen først, som Dep. Stor Mester for Danmark under den Tyske Storloge, og Stor Sire for Danmark fra 1892, et embete han hadde i 32 år frem til sin død.

Det sies at den ytre rammen omkring hans livsverk bare viser de tørre fakta. Hans gjerninger er så fargerike og omfattende at det ikke er lett å samle det til et helt levende bilde som viser hva hans særpregede personlighet sto for.

Han var en human åpen og trofast bror som skjenket vennskap.

Danskene sier at han engasjement løftet Ordenen opp fra det ubemerkede. Han tømret den sammen til et fast og ensartet hele og skapte et system, ansvarsfølelse og glede hos brødrene.

Han var en livfull taler med et rikt nyansert språk - og hans ord var ekte og kom fra hjertet.

Ny Start i Kristiania.

Når en Odd Fellow flytter til et annet sted, er det naturlig at han søker kontakt med andre Ordensbrødre. Så også med Apoteker F. Chr. Wolff. Hans navn finnes ikke i loge Noregs medlemsliste, men Olof G. Jensen, ref. til innlegg i forbindelse med loge nr. 1 Noregias 25 års jubileum i 1933, hvor han skriver at Wolff uten tvil var en nøkkelperson ved videreutviklingen av Odd Fellow Ordenen i Norge.

I loge Noregs forhandlingsprotokoll for 19. mars 1901 står det at det forelå Søknad om opptagelse fra Drogeriforhandler Fredrik Wolff.

Han var anbefalt av Eks OM Abrahamsen. Det finnes ikke protokoll fra møtene mellom 19/3 og 11/9-1901.

Sidene er tomme. Årsaken er muligens at referatene er ført på løse ark for senere innføring, eller det kan også tenkes at en har avholdt møtene uten at Sekr. var til stede og at saken så er gått i glemmeboken.

I Kristiania kom han i kontakt med Hotelportier Christensen ved Hotel Scandinavia, som hadde vært medlem i en loge i New York og Forvalter Paulsen ved Hasle Bruk.

For egen regning, leiet Wolff konsertsalen hos Brødrene Hals, og anmodet Stor Sire Petrus Beyer om å holde foredrag om Ordenen og han innød en rekke herrer til å overvære dette. Det møtte 70 til 80, men noe resultat ga det ikke og saken døde hen i første omgang.

Tiden gikk, og så fikk Wolff overraskende hjelp av Konservator Lange ved Eidsvolds bygningen.

Lange var Ordførende Mester (tilsvarende OM innen vår Orden) i Frimurerlogen på Hamar og han hadde erfaring i hvordan en skal gå frem når det skulle dannes ny loge.

Det er noe uklart om hans beveggrunner for dette. Det kan tyde på at det var noen uoverensstemmelser i hans Frimurerloge, og i søknad om opptagelse til loge Hafnia i København, framgår det at han har intensjonen om å være den som innfører en ny Orden i Norge.

Han begrunner sin søknad med at han har lest om vår Orden og at en høytstående Frimurer i Danmark på det sterkeste har oppfordret han til å arbeide for innføringen av Odd Fellow Ordenen i Norge. Atter en gang kom den utrettelige Petrus Beyer til Norge, og denne gang lykkes det å få så mange interesserte at en Odd Fellow forening kunne stiftes.

Lange var selvskreven som formann, men da han bodde ved endestasjonen av Norges eneste jernbane, Eidsvold, 67 km fra Kristiania ble Høyesterettsadvokat Samuel (Sam.) Johnson valgt til formann.

I han fikk Ordenen en drivende kraft, og med målrettet arbeid lykkes det å instituere en loge i Kristiania.

På et møte i broderforeningen i Kristiania, 3/1-1908, møtte Eks OM Abrahamsen som gjest. Han var bemyndiget av loge Noreg til å forhandle om et arrangement.

Dette møtet og det skriftlige forslag Abrahamsen la frem, skulle føre til den ordening og utvikling som nå berettiger loge nr. 1 Noregia til å markere sitt 100 års jubileum.

Forslaget som allerede neste dag ble sendt til Stor Sire lyder:

For faa dager siden indkom til os et forslag fra Stavanger, hvor der er en hvilende loge av I. O. O.F. kaldet Noreg. Denne anskaffede i sin tid et fuldstændigt, tidsmæssig og efter sigende særdeles smukt udstyr, tilstrekkelig til 40/50 medlemmer, Den gik efter kort arbejdstid i staa.

De 12 endnu godstaaende brødre - til hvilke broder Wolff i Kristiania hører - gjør os følgende forslag.

1. Foreningen i Kristiania overtager samtlige Stavangerlogens inventariegenstander, der opgives at have kostet 3000 kr. og være 1 ste klasses og i udmærket stand, mod at de 12 ovenfor nævnte Stavangermedlemmer

vedbliver som udenbys og godstaaende medlemmer i Kristianialogen og der fritages for kontingent i de første 5 - fem - aar, derhos betaler Kristianialogen Noregs gjeld kr. 70.

2. Loge Noreg overflytter sit domicil til Kristiania og dens virksomhet fortsattes og de i Kr.a. vcerende indvielsesgradsbrødre og godkjente ekspektanter optages strax i logen.

Dette forslag, hvis risiko er ringe, da de 12 Stavangermedlemmer alle er i rimelig alder og med en enkelt undtagelse ved god helbred, har følgende store fordeler for os.

a. Da ingen konstituering af en ny loge i Kr.a. behøves, men kun en overflytning, blir Kr.a. logen herved landets No 1.

b. Etableringsudgifter + konstitueringsgebyr etc. ialt over 2000 kroner spares.

c. Vi kan optage vort logearbeid strax, idet vi kun trenger logesalen indviet og praktisk vejledning i ceremonialia.

Vi søger at det tillades at ændre logens navn fra Noreg der som landsmaal vil kunne vække mishag eller fordom, til det internationale og neutrale Norvegia No 1. (Jeg tror, det vil være heldigt om alle Norske loger fik dette navn Norvegia, kun med tilføret No 1. 2. 3. osv.)

At logens segl, der f.t. indeholder Stavangers byvaaben med overflytningen forandres til Kristiania byvaaben med passende emblemer og inskripsjon.

I den Danske Storloges beretning for 1908 sier SS Beyers:

« Desuden har jeg tilladt Noreg Logen at skifte oppholdssted, saaledes at den overflyttedes til Christiania. Overensstemmende med den højværdige Storloges paabud i sidste Samling undersøgte jeg betingelsene, dels for Noregs Logens Genoplivelse i Stavanger, men Resultatet var at der i øyeblikket ikke var nogen Chance for en fortast Tilværelse for Logen i den By, dels for Ordenens Stilling overhodet i Norge. Jeg fortsatte i den Anledning Forhandlingene med Br. Apotheker Wolff i Christiania, og inledede lignende med Konservator Lange ved Eidsvold Musceum. Resultatet derav blev en rejse til Christiania i 1907, hvor jeg for en mindre udvalgt Kreds av Herrer udviklede Ordenens principper og havde Glede med det samme at kunne indvie 14 Herrer i Ordenen.

Disse dannede en Forening med Højesteretsadvokat Samuel Johnson som formand»

Loge nr. 1 Norvegia

Stiftet 18/02-1908

Det originale Fribrevet fra loge Noreg i Stavanger ble overført til den nye loge i Kristiania, og det har fått en påtegnelse som gir den nye institueringsdato. Det vil si at det vi tidligere har hørt at loge Noreg opphørte, er feil. Fribrevet ble aldri tilbakekalt, og logen eksisterte, selv om møtevirksomheten var opphørt.

Loge nr. 1 Norvegia ble instituert med Sam. Johnson som OM, og med Wolff som UM. Han var den eneste som hadde logeerfaring fra tidligere.

SS Johan Middelthon som deltok ved institueringen har skrevet: Selvskreven som den første OM var br. Sam. Johnson. Hva han har betydd for logen og Ordenen, og hva han har ofret for den, har neppe noen gjort seg helt klart. Men fremstillingen bør overlates en yngre generasjon som dessverre bare vil få to ting å bearbeide: resultatene og arkivene.

Her skal derfor bare nevnes hans allsidige begavelse, lette hode, enestående arbeidskraft og utrolige iver, tro og oppofrelse.

Hva han manglet - og litt skygge må det være for å gi bildet perspektiv - var begrensningens vanskelige kunst.

En mangel han for øvrig deler med mange OM.

Så møttes vi i det gamle Kristiania rådhus, og der foretok de danske Storembedsmenn institueringen, opptagelse og gradpasseringer.

De rent ytre ting, som Stor marskalks praktfulle stav stakk skikkelig mest i øynene. En kan heller aldri få noe riktig inntrykk ved en masseopptagelse og få noen dypere forståelse selvfølgelig ikke ved fire grader på to dager. Men det personlige inntrykk av SS Petrus Beyer har ingen fra den gang glemmt. Den skarpe profil, den kloke panne og diksjonen skiftende fra myndig selvfølelse til øm medfølelse. Ennå klinger hans stemme i mitt øre: «Vær forvissnet om at Ordenens vennskap mot deg nok skal stå sin prøve»

Fra Ordenslivet i hovedstaden **1908-14**

SS Johan Middelthon skriver:

I den første tid var Sam. Johnson logen. Han var ikke bare OM, men også dennes høyre og venstre assistent, sekretær og Ceremonimester, og på ettermøtene var han dens muntrasjonsrad. Og så sluttet det med lang nattermarsj i gatene, hvor den ene plan slo den annen ihjel.

Da Sam. Johnson hadde uttjent sin første OM periode, mente han at Wolff burde rykke opp. Han ble da også valgt.

Og kort tid etter brøt uværet løs

Foranledningen var utnevnelsen av Sam. Johnson til DDSS for Norge. Fra dansk side var utnevnelsen ment som en gest overfor Norge, og det var vel en velfortjent paskjønnelsen av br. Sam. Johnson's fortjenester av Ordenen her i landet. Sett med danske øyne ma det har fortonet seg som hensiktsmessig å ha en Deputert SS i denne langt borte liggende del av jurisdiksjonen.

Den nyvalgte OM oppfattet imidlertid utnevnelsen som et inngrep i hans myndighet, og han anså det helt overflødig å ha en DDSS for et distrikt som bare hadde en loge.

Striden medførte at br. Wollf gikk ut av Ordenen og for å skape fred resignerte br. Sam. Johnson fra stillingen i januar 1914.

Men uværet hadde ikke så lett for å legge seg, og andre uoverensstemmelser kom til. Det lot seg ikke skjule at det var to partier innen logen. I en slik situasjon er det bare en ting å gjøre: ved en rask operasjon å dele logen jo før dess bedre.

Dette ble også gjort, selv om overgangstiden var vanskelig, og i 1913 ble loge nr. 2 Eidsvold stiftet.

Det bør minnes, at når delingen kom, så la man godviljen til, og hver br. fikk med seg over til den nye loge, en del av loge Norvegias formue.

Ikke alene har de to loger, fra den dag, levd fredelig og i god forståelse med hverandre, men selve Ordenens utbredelse i Norge kan med god grunn føres tilbake til det skisma som den gang forekom for mange så bedrøvelig.

For øvrig bør en på en jubileumsdag heller skue frem enn tilbake. Og det kan vi trygt gjøre. For ett er sikkert; Vi står idag bedre, sterkere og sikrere enn noen gang før i tiden. Vi har grunn til å tro på en fremtid, hvor oppgavene venter oss.

I 1918 ble igjen br. Sam. Johnson utnevnt til DDSS for Norge, og denne gang var der ingen protester.

Utnevnelsen fant sted ved en middag som SS Petrus Beyer holdt i Kristiania, ved avslutningen av 16 dager lange reise for å instituere loger, først i Stavanger: loge nr. 5 Vesterlen, deretter i Bergen: loge nr. 3 De syv Fjelde og til sist i Trondheim: loge nr. 4 Eystein

Ny start i Stavanger

Straks etter sin innvielse i Ordenen, startet br. Ingvald Haaland arbeidet med å gjenopprette Ordenen i Stavanger og i september 1917 fant han tiden inne, og sendte innbydelse til en rekke kjente menn i byen til å høre et foredrag av br. Sam. Johnson.

«Stavangeren» omtaler foredraget 5. september 1917;

En losje skal stiftes her i byen.

Til advokal Sam. Johnsons foredrag igaar eftermiddag hadde indfundet seg et halvt hundre herrer som med stor oppmerksomhet paahørte advokatens interessante og vektige foredrag om Odd Fellow Ordenen.

Efter at ha omalt Ordenens maal og midler meddelte advokaten nogen tal til belysning av Ordenens vekst i de sidste aar, specielt i Amerika, hvor den nu er meget utbredt og meget ansett.

Den amerikanske gren av Ordenen, hvortil også de danske og norske Loger hører, tæller nu ca. 2 million medlemmer, fordelt på 18.000 mandlige og 10.000 kvindelige losjer, de saakaldte Rebekkalosjer. De danske losjer tæller 2.500 medlemmer og Ordenen har allerede utrettet et stort arbeide i Danmark og ide danske besiddelser, den har bl.a. opført 2 hospitaler for spedalske og utryddet denne sygdommen paa Island.

Til Norge kom Ordenen for 17-18 aar siden, idet den første losje blev stiftet her i Stavanger, men paa grunn av en rekke uheldige omstendigheter blev denne losje nedlagt efter kortere tids forløp. I Knstiania oprettedes den første losje i 1908, der er nu to mandlige losjer med ca. 190 medlemmer og to Rebekkalosjer med 80-90 medlemmer.

De~~e .haandjuld kvinner og ma:nd har bl.a. oprettet et hjemfor syfillstlske bam - de ulykkelige blandt os.

Ordenen yder bidrag til sine medlemmer i sygdomstilfa:ld, liksom der ydes bidrag til avdøde medlemmers efterladte.

Siden 1830 har Ordenen saala:des utbetalt ca. 630 millioner kr. i slike understøttelser - i 1915 ca. 22 millioner.

~fter joredraget blev del' indtegnel godl og vel 20 herrer, sam vit gaa ind ! en v~rdende losje her i byen. De avholdt mête j eftermiddag .for at konshtuere en foreløpig forening - den egenrlige Losjestiftelse vii bli fOI-etat se~er~ paa høsten av den danske Storloge. Samtidig vii der bli stiftet 10sJer I Bergen og Trondhjem.

Tanken vant god tilslutning, og allerede neste dag ble 20 herrer innviet og foreningen stiftet med br. Ingvald Haaland som formann.

Loge nr. 5 Vesterlen

Stiftet 21/01-1918

Så gikk en straks igang med å forberede stiftelsen av en loge.

Leie av passende lokale ble avgjort, og leieavtale i Ny Olavsklev 17, som i mange år var benyttet av Frimurerordenen, ble vedtatt. Eiendommen ble senere, i 1919, innkjøpt av logen.

Odd Fellow foreningen fikk stor oppslutning, og etter kort tids arbeid kunne en gå til dannelse av en loge. Stiftelsen skulle opprinnelig ha skjedd 20. januar, men p.g.a. værforholdene, ble stiftelsen utsatt en dag, og loge nr. 5 Vesterlen ble instituert for loge nr. 3 og 4 av Stor Sire Petrus Beyer med assistanse av br. Sam Johnson og danske Storembedsmenn. Til stede var representanter for samtlige norske loger.

Ingvald Haaland ble innsatt som logens første OM.

Chartermedlemmene var:

Ingvald Haaland, Lauritz K. Haaland, Jakob Imsland, Olof Jensen og Adolf Soma.

Stiftelsen ble omtalt i Stavanger Aftenblad:

Losje «Vesterlen» av I. O. O. F. stiftes idag.

I formiddag kl. 12 foregik indvielsen av lokalet for den nye losje av Odd Fellowordenen, som idag stiftes her i byen. Lokalet er indredet i de gamle frimurerlokale, som nu eies av A/S Stavanger-Logen; salen er omdannet for en Odd Fellowlosjes spesielle behov og nyoppudset. Til denne indvielse var indbudt fungerende ordfører Ole Jacobsen, borgermester Wetteland, oberstløytnant Wessel som leder av den herværende frimurerlosje, pressen o.s v.

Den ledes av Stor Sire for den danske landslosje dr. Petrus Beyer med assistance bl.a. av et par danske ordensbrødre - E. Lythans-Petersen, marskalk i Den danske Storloge, og St. O. Ravn, storsekretter, samt endel ordensbrødre fra Kristiania, blant hvilke var advokat Sam Johnson, som tidligere har holdt foredrag her i byen med henblik paa losjestiftelse.

Indvielsen foregik under utførelse av en rekke vakre og stemningsfulde ceremonier, som til en viss grad minner om ceremonierne i en godtemplar losje. Tilslut erklærte Stor Siren lokalet indviet til lokale for losje «Vesterlen» nr. 5.

Før denne del av dagens program erklæredes avsluttet holdt Stor Siren en kort tale særlig rettet til de utenfor staaende gjester, hvori han betonet, at Odd Fellow-ordenen, var et hemmelig selskap der stillet som absolutt betingelse for optagelse av nye medlemmer, at vedkommende var taknemmelig mot Gud, tro mot sit fedreland og kjærligsinnnet mot sine medmennesker. Det var et brodersamfund som omhandler den vide verden, og som arbeider for fred indad som utad for at gjøre livet lysere og bedre.

Ved en hver stiftelse av en loge, er dette vanligvis godt dokumentert, men for Vesterlens vedkommende, er det spesielt godt og det er en fornøylselse å lese de detaljerte planene som var lagt, og som også ble gjennomført, både med hensyn til tidsaspektet og bevertningen.

De danske Storembedsmenn skulle på sin reise instituere tre loger i Norge. Vinteruværet skapte problemer. Bergensbanen ble stengt av snø, og reiseopplegget måtte endres. De reisende fikk en ufrivillig overnatting før de, med buss og båt, nådde Haugesund, hvor en deputasjon av Stavangerbrødre ventet dem.

Etter stiftelsen ble det avholdt en stilig og strålende fest med broderlig stemning i god Odd Fellow ånd.

Under dette samværet ble også det økonomiske grunnlaget lagt for det sosiale utadvendte arbeid som skulle komme til å spille en så fremtredende rolle i logens virke.

Godgjørhetsarbeidet ble umiddelbart opptatt i form av bekledning og bespising av fattige barn, denne form ble drevet i mange år, spesielt på vinterstid.

I tillegg til dette arbeid, og kanskje det mest betydningsfulle, ble sykepleiegjerningen under spanskesyken.

Sosialkomiteen hadde i flere år sin egen sykepleier. Dette var Wildeys lære; «Hva kan Jeg gjøre for deg», som har ledet logen.

I okkupasjonsårene 1940-45 var logen, selv om den var formelt oppløst, i stand til ikke bare å yte begravellesbidrag til samtlige brødre som døde i denne perioden, men den utbetalte også hver jul pengebidrag til logens enker, og et større bidrag til bymenighetens fattigpleie.

I en periode fra 1946 og utover ble De Vestlandske Odd Fellow Stevner avholdt. Disse stevner har i høy grad virket stimulerende på alle deltagernes Odd Fellow interesser, utdypet Ordenens idealer, tanker og formål og fremkalt et godt broderlig forhold mellom alle logene på Vestlandet.

Loge Vesterlen fikk allerede ved starten av, ved sitt utadvendte godgjørhets arbeid en sterk posisjon både i byen og distriktet.

Den mørkeste dag i Ordenens og logens historie, var da okkupasjonsmakten stengte logedøren. Men hjertedøren lot seg ikke stenge, og ut av den strømmet håpet og troen på at vår Orden aldri skulle dø. Da OM's klubbe falt for siste gang, 24/09-1940, og brødrene i broderkjeden tonet i «Gud signe vårt dyre fedreland», var logen nominelt oppløst.

Men så kom lyset igjen. Logen var i den heldige situasjon at den – som kanskje den første i landet - kunne samle sine medlemmer straks etter frigjøringen, og torsdag 31 mai 1945, samlet OM Scheie logens brødre til fredsfest i vart lokale.

Den manende begivenhet ga rike løfter for logens fremtid. Disse løfter er ikke blitt skuffet. Vesterlen har ført et rikt liv både innad som utad med stadig økende tilslutning av nye brødre. Nye veier åpner seg, og

nye fremtidsmuligheter for vår Orden melder seg her ved Vesterlens kyst, hvor Ordenens vugge sto i Norge.
Ved institueringen kunne SS Petrus Beyer uttale:

«Etterat jeg har konferert med brødre og med de valgte embedsmenn, føler jeg meg trygg, for nå er jeg forvisset om, at logen er i gode hender»

I Vesterlen gryr det, det lysner i sinn.
Vi stiller til arbeid i helligdommen inn.
Tillindring av savn
og brødre til gavn
skal Vesterlen lyse i Odd Fellows navn.

De to brødre om har betydd mest, ikke bare for loge Vesterlen, men også for vår Ordens utvikling i Stavanger, br. Petru Beyer og br. Ingvald Haaland, vi **alltid** bli minnet da alle ordensmedlemmer passerer deres byste i oppgangen til logesalene i Odd Fellow Gården.

Logens segl viser en trerot med friske blad (skudd), symbolet på livskraft.